

4. Психодіагностична комп'ютерна програма «Фізіолог». / [Вадзюк С.Н., Білінська Т.М.] / – Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 16330 від 14. 04. 2006.
5. Гуцол А. А. Практическая морфометрия / А. А. Гуцол, Б. Ю. Кондратьев, 1988.
6. Коробейніков Г. В. Адаптаційні реакції ритму серця у спортсменів з різним рівнем психофізіологічного реагування / Г.В. Коробейніков, Л. Г. Коробейнікова, В. В. Орлюк// Наука і освіта. – 2012. - №4. – С. 95-98.
7. Дегтяренко Т. В. Нові методи оцінки зорового сприйняття та їх упровадження для діагностики рівня перцептивно-когнітивного розвитку дітей / Т. В. Дегтяренко, Я. В. Шевцова // Наука і освіта. – 2012. - № 9. – С. 56-60.
8. Фаріонов В. М. Визначення та методика розвитку психомоторних здібностей студентів / В. М. Фаріонов, Є. О. Мухін, І. П. Данильчук // Гуманітарний вісник НУК. – 2010. – Вип. 3. – С. 30–32.

Органіста Л.

Науковий керівник – доц. Барна Л.С.

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ШКІЛЬНОГО КУРСУ «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я»

Формування духовного потенціалу особистості, утвердження загальнолюдських цінностей, розвиток пізнавального інтересу, здібностей учнів сучасної загальноосвітньої школи можливе лише на основі широкого запровадження нових педагогічних технологій, спрямованих на розвиток творчих сил, здібностей і нахилів особистості.

Як показали результати проведеного нами констатуючого експерименту, сьогодні середні загальноосвітні навчальні заклади готові впроваджувати сучасні педагогічні технології, популярними серед яких є інтерактивні методики, навчання за технологією тренінгу. Педагоги, психологи, методисти фахових дисциплін відчують потребу у впровадженні таких методик, які б допомогли реалізації особистісного підходу до учня. Саме такий підхід є одним із найважливіших принципів організації навчально-виховної роботи.

Особистісно-зорієнтоване навчання передбачає організацію навчання на засадах глибокої поваги до особистості вихованця, врахування особливостей індивідуального розвитку, ставлення до нього як до свідомого відповідального суб'єкта навчально-виховної взаємодії.

Сьогодні вже неможливо викладати шкільні предмети лише традиційно, коли у центрі навчального процесу знаходиться вчитель, а учні мовчки сприймають матеріал, слухають пояснення на уроках, виконують домашні завдання, одержують оцінки за ті знання і навички, які набули у процесі навчання.

Впровадження інтерактивних методик у навчальний процес середньої загальноосвітньої школи дає змогу докорінно змінити ставлення до об'єкта навчання, перетворивши його на суб'єкт. Учень стає співавтором уроку, лекції, семінарського заняття тощо. Підхід до учня, який знаходиться у центрі процесу навчання, ґрунтується на повазі до його думки, на спонуканні до активності, на заохоченні до творчості, добре відомий ще з праць Л. Виготського, П. Гальперіна, В. Шаталова, В. Дяченка, С. Шевченка, Ш. Амонашвілі та ін. Він полягає насамперед у підвищенні навчально-виховної ефективності занять, і як наслідок - у значному зростанні рівня реалізації принципів свідомості, активності та якості знань, умінь і навичок, які набули учні. У працях зарубіжних педагогів цей новий підхід має назву "навчання за методом участі", "кооперативне навчання", коли створюється можливість обговорення кожної проблеми, доведення, аргументування власного погляду. Це сприяє не лише глибшому розумінню навчального матеріалу, а й розвитку мислення та мовлення. *Інтерактивне навчання* у середній загальноосвітній школі передбачає докорінну зміну методичних стереотипів, які сформувалися у вчителів [1].

Інтегрований предмет «Основи здоров'я» відрізняється від інших предметів. Його відмінність визначається, в першу чергу, головним завданням – педагогічними методами вплинути на реальну поведінку учнів шляхом розвитку у них життєвих навичок, сприятливих для здоров'я, розвитку і безпеки. Досягнення цієї мети можливе лише за умови використання сучасних технологій навчання.

На основі аналізу літературних джерел щодо використання інтерактивного навчання та за результатами спостережень за навчально-виховним процесом нами виділено ряд організаційно-педагогічних умов ефективного використання інтерактивних технологій навчання. Передусім, це створення сприятливої, позитивної психологічної атмосфери в класі під час уроку. Лише за таких умов учитель може розраховувати на мотиваційну установку учнів до саморозкриття, відверту позицію й бажання до співпраці з учителем та іншими учнями.

Наступною умовою є необхідне ресурсне забезпечення навчально-виховного процесу, зокрема, наявність просторого приміщення і можливості змінювати розташування меблів, наявність у класі різноманітних матеріалів: чистого паперу, маркерів, текстів, словників тощо. Це важливо для того, щоб результати творчої активності учнів, яка неодмінно супроводжує інтерактивні технології, можна було зафіксувати на певних носіях.

Третьою умовою ефективного застосування інтерактивних технологій є дотримання в класі спеціальних правил, норм спільної праці, які є загальнообов'язковими для всіх. Визначення таких правил, норм роботи відбувається в процесі спільної діяльності педагога і учнів. Якщо правила будуть прийняті й усвідомлені учнями як свої особисті, це гарантує їх дотримання у навчальній аудиторії незалежно від того, чи присутній там педагог, чи ні [1].

Сукупність цих умов дає можливість говорити про принципову інноваційність інтерактивних технологій навчання в порівнянні з традиційними формами його організації. Тому широке застосування у сучасній школі передбачає серйозну увагу до цього навчання як з боку системи підготовки вчителів, так і працівників педагогічних ВНЗ, оскільки тільки послідовна цілеспрямована робота з навчання вчителів справді допоможе їм опанувати цими сучасними підходами, які так важливі сьогодні, коли йдеться про формування принципово нового типу особистості – людини інформаційного суспільства [2].

З метою вивчення стану реалізації досліджуваної програми в шкільній практиці нами було проведено констатувальний експеримент, яким було охоплено 7 вчителів і 25 учнів Зборівського району Тернопільської області. Метою експерименту було з'ясування ставлення учителів і учнів до досліджуваної проблеми. Аналіз анкет вчителів показав, що лише 27% вчителів у своїй практичній діяльності систематично використовують інтерактивні технології навчання; 43% анкетованих вчителів роблять це час від часу, зокрема, під час проведення нетрадиційних уроків.

Серед використовуваних технологій вчителі найчастіше називали рольові ігри, мозковий штурм, «ажурна пилка», «акваріум» тощо. Більшість вчителів в своїх анкетах зазначили, що вони відчують брак методичних посібників, які б орієнтували на використання інтерактивних технологій навчання на уроках основ здоров'я.

Учні у своїх анкетах зазначили, що уроки з «Основ здоров'я» їм подобаються (89 % анкетованих). Аналіз учнівських анкет показав, що всім учням дуже подобаються уроки, на яких проводяться різноманітні ігри та використовуються інтерактивні технології. 92 % анкетованих учнів зазначили, що на таких уроках та під час тренінгів вони краще засвоюють матеріал курсу «Основи здоров'я».

Узагальнивши результати проведеного аналізу літературних джерел та проведеного нами констатуючого експерименту, ми визначили такі переваги застосування інтерактивних технологій у навчальному процесі:

- інтерес учнів до незвичної організації навчального процесу;
- активізація розумової діяльності, покращення якості запам'ятовування навчального матеріалу;
- розвиток творчої активності учнів;
- формування мотиваційної готовності до міжособистісної взаємодії;
- розвиток навичок аналізу й самоаналізу в процесі групової й особистісної рефлексії;
- комунікативна готовність до роботи в групі;
- прийняття норм і правил спільної діяльності;
- підвищена відповідальність за результат роботи в групі;
- розвиток мовленнєво-комунікативних умінь учнів.

На нашу думку, найбільш вдалою для використання інтерактивних технологій формою навчальних занять з курсу «Основи здоров'я» є тренінги, які базуються на груповій роботі, що забезпечує активну участь і творчу взаємодію учнів між собою і з вчителем.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології: навч.-метод. посіб. /О. І. Пометун, Л. В. Пироженко; за ред. О. І. Помету. - К.: А.С.К., 2004. – 192 с.
2. Пометун О. Технологія інтерактивного навчання як інноваційне педагогічне явище /О. Пометун // Рідна школа – 2007, - №5. С. 46-49.

Смірнова О.

Науковий керівник – доц. Барна Л.С.

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ РІЗНОМАНІТНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ З КУРСУ «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я»

Сучасний етап розвитку середньої загальноосвітньої школи характеризується появою нових форм навчання та їх диференціацією. Поряд з уроком у основній та старшій школах все частіше проводяться навчально-практичні заняття, семінари, лекції. Таким чином, розвиток і модифікація класно-урочної системи характеризуються зростанням питомої ваги відмінних від уроку форм навчальних занять, що використовуються в навчально-виховному процесі школи.

Причиною таких змін є передусім зміна акцентів щодо завдань середньої загальноосвітньої школи, обумовлена сучасними умовами суспільного розвитку. Зокрема, головна увага надається вихованню творчо розвинутої особистості, орієнтованої на людські цінності, вільного і відповідального громадянина з високим рівнем інтелектуального розвитку, моральними якостями та культурою, який вміє творчо мислити, ініціативно діяти, здатного бути корисним своєму народу та державі.

З метою з'ясування стану реалізації досліджуваної проблеми в шкільній практиці нами був проведений констатуючий експеримент, яким було охоплено 11 вчителів основ здоров'я. Аналіз анкет вчителів показав, що практично всі вчителі у своїй практичній діяльності використовують урок, як основну форму навчання з основ здоров'я. 67% анкетованих вчителів віддають перевагу комбінованому